

Sprawozdanie VII Liceum Ogólnokształcącego im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Białymstoku z realizacji Priorytetu 3 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa dotyczącego wspierania w latach 2016-2020 organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych.

Zgodnie z wnioskiem złożonym przez Pana dyrektora VII Liceum Ogólnokształcącego im. Nauczycieli Tajnego Nauczania o udzielenie wsparcia finansowego na zakup książek do biblioteki szkolnej składanym w ramach NPRCz – Priorytet 3 oraz stawianymi w związku z tym przed szkołą wymaganiami, biblioteka VII LO podjęła szereg działań.

&3.1.pkt 1.

Pierwszym zadaniem, które postawiliśmy sobie przystępując do projektu było zbadanie preferencji czytelniczych uczniów i nauczycieli naszej szkoły. Bardzo istotne w tym momencie wydało nam się rozpropagowanie akcji wśród całej społeczności szkolnej i uświadomienie wszystkim, że pojawia się przed nimi szansa samodzielnego kształtowania zasobów księgozbioru biblioteki. W tym celu nawiązana została współpraca z Samorządem Uczniowskim, który został poinformowany o całym przedsięwzięciu i zobowiązany do przekazania informacji uczniom swoich klas. Równolegle nauczyciele bibliotekarze przeprowadzili akcję informacyjną wśród użytkowników biblioteki: pogadanki na lekcjach, rozmowy indywidualne, informacje przekazywane drogą elektroniczną – z wykorzystaniem dziennika elektronicznego (listy do nauczycieli, uczniów i ich rodziców), za pomocą plakatów, gazetki informacyjnej.

Po rozpropagowaniu akcji przystąpiliśmy do kolejnego zadania organizując wraz z Samorządem Uczniowskim szkolne wybory książek. Udanym pomysłem okazało się przedsięwzięcie pod hasłem „Drzewo wyboru”. Cieszyło się ono bardzo dużym zainteresowaniem. Sprzyjało budowaniu relacji rówieśniczych, wyrażnie integrowało społeczność szkolną budując poczucie wspólnoty wokół biblioteki. Okazało się doskonałą metodą na promocję i wspieranie rozwoju czytelnictwa.

&3.1.pkt 2a,b

Wymianę informacji o wydarzeniach promujących czytelnictwo oraz planowanie zakupów książek bardzo ułatwiła nam współpraca jaką prowadzimy z Biblioteką Pedagogiczną CEN oraz innymi bibliotekami – w tym Filią Książnicy Podlaskiej, czy Biblioteką Uniwersytecką. Sposoby promowania wydarzeń czytelniczych, upowszechnianie czytelnictwa i rozwijanie kompetencji czytelniczych jest tematem wielu spotkań metodycznych w ramach sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli bibliotekarzy, w których bierzemy udział. Ze zdobytej wiedzy korzystałam planując kolejne etapy projektu.

Niezwyczajnie pomocne w porządkowaniu pracy okazały się wskazówki jakich udzielano mi na kursach, szkoleniach i warsztatach prowadzonych przez CEN. Poszukując informacji związanej z zachęcaniem uczniów do czytania czerpię z motywujących doświadczeń i wiedzy, które mogłam wykorzystać w swojej pracy, m.in.:

- sposoby i metody badań czytelnictwa wśród młodzieży szkolnej – wskaźniki, preferencje, wybory czytelnicze;
- literatura młodzieżowa – rankingi, książki rekomendowane;
- przeglądy sprawdzonych inicjatyw czytelniczych;
- promowanie wydarzeń czytelniczych i czytelnictwa.

Nieocenionym źródłem informacji o wszelkich inicjatywach czytelniczych, warsztacie bibliotekarza i kwestiach związanych z czytelnictwem wśród dzieci i młodzieży jest internetowa strona BIB Serwisu Bibliotek Szkolnych Podlasia oraz platforma internetowa CEN umożliwiająca między innymi kontakt z nauczycielami bibliotek szkolnych Podlasia, kursy online, przesyłanie newsów i innych materiałów do BIBservisu, wymianę informacji o imprezach czytelniczych, itp.

Przy planowaniu zakupów książek nie bez znaczenia był udział naszych uczniów w **Międzynarodowych Targach Książki**. Możliwość uczestniczenia w prestiżowym święcie książki i czytelników znacząco podniosło świadomość czytelniczą młodzieży, która w sposób empiryczny, przez własne doświadczenie odczuła jak wielkim wydarzeniem liczącym się na terenie całej Polski są Targi Książki w Białymstoku – jedyne po tej stronie Wisły. Mogliśmy tu spotkać się z ulubionymi pisarzami – zarówno podczas spotkań autorskich jak i przy stoiskach wydawniczych, zapoznać się z aktualną ofertą wydawniczą oraz uczestniczyć w warsztatach:

- Warsztaty sztuki pisania wywiadu prasowego prowadzone przez Panią Dorotę Wodecką,
- Warsztaty "Chcę być kimś! Czyli jak osiągnąć cele, gdy wszyscy dookoła mają „wywalone” - prowadzone przez Michała Zawadkę.

Tworząc listy książek korzystaliśmy z doświadczenia pracowników Filii Książnicy Podlaskiej oraz Biblioteki Uniwersyteckiej. Panie z wielką życzliwością rekomendowały aktualną literaturę cieszącą się największym powodzeniem wśród młodych czytelników. Wymieniały się również swoimi doświadczeniami przy ich kupnie. Systematycznie przekazywały informacje na temat wydarzeń promujących czytelnictwo. Dzięki temu udało nam się między innymi nawiązać współpracę z **Wojewódzkim Ośrodkiem Animacji Kultury**, co zaowocowało zorganizowanym w naszej szkole spotkaniem autorskim z Panią Dorotą Sokołowską i wystawą fotografii Joanny Żemojdy do książki „Dźwiękoczulość”.

Bardzo pomocne ze względu na specyfikę szkoły w planowaniu zakupu książek z projektu były również warsztaty teatralne prowadzone przez Panią Monikę Banię w ramach programu „Bardzo Młoda Kultura” Narodowego Centrum Kultury. Powarsztatowa bibliografia inspirująca do zajęć teatralnych i teatralno – terapeutycznych pomogła mi w dokonaniu wyboru książek. Chętnie korzystają z niej również zainteresowani tematem uczniowie i nauczyciele.

Powstała w efekcie tych wszystkich działań i wyborów szkolnych lista książek, pozwoliła nam przejść do kolejnego etapu prac. Biblioteka dysponowała już kwotą 15 tys. złotych, o którą się ubiegaliśmy i teraz priorytetem było dla nas maksymalne wykorzystanie możliwości finansowych programu. W tym celu dokonaliśmy **kalkulacji kosztów** zakupu wybranych tytułów wykorzystując najbardziej atrakcyjną – naszym zdaniem – ofertę wydawniczą. Interesująca okazała się propozycja hurtowni książek Bonito i dyskontu Aros. Na jej podstawie stworzyliśmy kalkulację, którą przesłałam jako **zapytanie ofertowe do 24 wydawnictw i hurtowni książek**. Ostatecznie żadna oferta nie okazała się jednak atrakcyjniejsza. Kontakty telefoniczne w sprawie ustalenia lepszych warunków zakupu również nie przyniosły efektu.

Ad.do &3.1.pkt 1.

Ostateczną listę proponowanych do zakupu książek wraz z ich przybliżoną wyceną przedstawiliśmy Radzie Rodziców, prosząc o zapoznanie się i wydanie opinii. Lista książek została zaopiniowana pozytywnie.

&3.1.pkt 3.

Wydarzenia promujące czytelnictwo z udziałem uczniów:

- **Cykliczne spotkania z pisarzami i osobistościami Podlasia. Czy znasz twórczość Michała Książka?**

Od kilku lat bierzemy udział w projekcie „Podlaskie spotkania z pisarzami”. W ramach przedsięwzięcia, w tym roku uczniowie klasy dziennikarskiej uczestniczyli w spotkaniu autorskim z Panem Michałem Książkiem. Poza tym nasi uczniowie po raz kolejny wzięli udział w konkursie czytelniczym i plastycznym o zasięgu wojewódzkim zdobywając wyróżnienia i zaszczytne miejsca na podium.

- **Udział w akcjach i konkursach szkolnych i międzyszkolnych:**

- Drzewo wyboru

Akcja całej społeczności szkolnej mająca na celu zbadanie preferencji czytelniczych uczniów naszej szkoły polegająca na dokonaniu wyborów książek, nowości, pozycji, które uczniowie chcieliby

przeczytać lub polecić innym.

- Jesień z książką w tle...

Konkurs literacki, plastyczny i fotograficzny inspirowany motywem jesieni w literaturze. Celem konkursu jest rozbudzenie zainteresowań czytelniczych, pogłębianie nawyku czytania, rozwijanie wrażliwości estetycznej oraz kształtowanie wyobraźni plastycznej inspirowanej literaturą. Promocja biblioteki szkolnej.

W tym roku w konkursie wzięły udział wszystkie klasy pierwsze. W prace szczególnie zaangażowała się „Szkolna Pracownia Rzeczy Pięknych”. Komisja wyłoniła zwycięzców w dwóch kategoriach:

Prace plastyczne:

- 1. Litwinko Zuzanna kl. IF*
- 2. Paszkiewicz Justyna kl. IG*
- 3. Wierzbicka Aleksandra kl. IG*

Prace fotograficzne:

- 1. Julia Maksymczuk kl. ID*
- 2. Karolina Halicka kl. IG*
- 3. Anna Białous kl. IB*

- Czytamy dzieciom

Kontynuacja akcji polegającej na spotkaniach młodzieży naszej szkoły z dziećmi w wieku przedszkolnym i wspólne czytanie literatury dziecięcej. Tym razem odbyło się czytanie wierszy „o tańcu” - J. Brzechwy, J. Tuwima, J. Nazimek, , L. Sulima... dzieciom z PS nr 55 w Białymstoku podczas Happeningu Tanecznego na Rynku Kościuszki organizowanego w ramach Międzynarodowego Dnia Tańca.

- Czytamy sobie

Akcja informacyjna mająca w ramach nowej odsłony kampanii społecznej „Mądra szkoła czyta dzieciom” prowadzonej przez Fundację „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom” wprowadzenie nawyku czytania - głośna lektura wybranych fragmentów na lekcjach wychowawczych i lekcjach bibliotecznych.

- „Dlaczego książki przedłużają nam życie?”, W: Umberto Eco, „Drugie zapiski na pudełku od zapalek. 1991 – 1993”, s. 25-27.

- „Kolędy w polskiej kulturze”, W: „Frywolitki 2”, Małgorzata Musierowicz; s. 14-19.

- Sztuka reportażu według Doroty Sokołowskiej. Wspomnienie Teresy Kudelskiej – Eter, W: „Dźwiękoczułość”, Dorota Sokołowska.

- Smakosz literacki

...Czyli Samorząd Uczniowski dla Biblioteki... Akcja w klimacie literackiej kawiarenki podjęta z inicjatywy Samorządu Uczniowskiego mająca na celu wzbogacenie zasobów biblioteki, budowanie relacji rówieśniczych, integrację społeczności szkolnej, budowanie poczucia wspólnoty wokół biblioteki, promocję i wspieranie rozwoju czytelnictwa. W tym roku za kwotę zebraną ze sprzedaży uczniowskich wypieków biblioteka zakupiła gry planszowe: „Skrable” i „EGO”.

- Podaruj książkę bibliotece

Akcja społeczności szkolnej mająca na celu wzbogacenie księgozbioru biblioteki, budowanie relacji rówieśniczych, integrację społeczności szkolnej, budowanie poczucia wspólnoty wokół biblioteki, promocję i wspieranie rozwoju czytelnictwa. W ramach przedsięwzięcia z biblioteką szkolną współpracowała „Pracownia Rzeczy Pięknych”, która przygotowała ex libris Biblioteki VII LO. Ofiarowane bibliotece książki opatrzone zostają pamiątkowym wpisem zawierającym imię i nazwisko darczyńcy oraz pieczęcią przedstawiającą ex libris biblioteki.

- Piknik Integracyjny.

Akcja szkoły mająca na celu integrację ze środowiskiem lokalnym. W ramach pikniku biblioteka organizuje domino literackie, melodeklamacje, zachęca do rodzinnego czytania, refleksji na temat przeczytanych książek, inspirowanie do rodzinnych spotkań podkreślając wartość czytania w życiu człowieka.

· **Międzynarodowe Targach Książki.**

&3.1,pkt 2a,b

· **Spotkanie autorskie z Panią Dorotą Sokołowską.**

&3.1,pkt4.

· **Spotkanie autorskie z Panią Elżbietą Awramiuk.**

W ramach 7 edycji projektu „Podlaskie Spotkania z Pisarzami” pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Podlaskiego w Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku odbyło się spotkanie z Panią Elżbietą Awramiuk, językoznawcą polonistycznym, pracownikiem Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu w Białymstoku, autorką książki: „Sto pytań do językoznawcy, czyli poważne odpowiedzi na niepoważne pytania”.

Gospodarzami spotkania byli uczniowie naszej szkoły, którzy doskonale sprawdzili się w roli dziennikarzy i fotoreporterów. Tajników dziennikarskiego rzemiosła uczyli się obcując z niezwykle zawiłą materią poprawności językowej.

„To dla mnie zaszczyt, że wywiad przeprowadzili uczniowie VII Liceum...” - podsumowała spotkanie Pani Awramiuk doceniając nasze przygotowanie i fakt, że staraliśmy się przedstawić jej osobowość bez zbędnych banałów i mizdrzenia. Refleks prowadzących, łatwość konwersacji, przytomność umysłu i błyskotliwość spodobały się także uczniom białostockich szkół, którzy z uwagą przysłuchiwali się rozmowie.

· **Dni Otwarte Szkoły - „Trening umysłu”.**

Uczniowie klasy 3C przygotowali prezentację multimedialną „Trening umysłu”. Goście biblioteki mogli również w tym dniu przejść test określający preferencje zmysłów i poćwiczyć „szare komórki” rozwiązując logiczne zagadki i łamigłówki. Opracowana została również bibliografia literatury dostępnej w bibliotece szkolnej dotyczącej sposobów szybkiego uczenia się.

· **Wystawy okolicznościowe:**

- Książka rękopiśmienna w Polsce średniowiecznej.
- Kultura II Rzeczypospolitej – Odzyskanie niepodległości. Narodowe Święto Niepodległości.
- Wilczym tropem – Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych.
- Symbole i barwy narodowe – Konstytucja 3 Maja
- Jesień z książką w tle – podsumowanie konkursu
- Wystawa fotografii Joanny Żemojdy do książki Doroty Sokołowskiej - „Dźwiękoczułość”.
- Wystawy nowości książkowych i podsumowania stanu czytelnictwa w naszej szkole.

&3.1,pkt4.

Nauczyciele bibliotekarze obecni byli na organizowanych w szkole zebraniach z rodzicami. W trakcie spotkań informowaliśmy o możliwości korzystania ze zbiorów biblioteki również w okresie ferii zimowych i letnich. Zachęcaliśmy, korzystając z dziennika elektronicznego do lektury książek popularnonaukowych z zakresu pedagogiki i psychologii proponując opracowywaną przez nas bibliografię książek dostępnych w bibliotece VII LO. Na stronie szkoły opublikowany został list do Rodziców uwzględniający tematykę wpływu czytania na rozwój dzieci i młodzieży. Okazją do kształtowania świadomości i właściwych postaw przez uświadomienie wpływu czytelnictwa na rozwój dziecka stał się również Piknik Integracyjny, na którym biblioteka przygotowała swoje

stoisko. Biblioteka zasięgnęła również opinii Rady Rodziców w sprawie zakupu książek finansowanych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

&3.1, pkt 4.

Projekt :Czy przyszłości potrzebna jest pamięć...?

Tematem przewodnim podejmowanych przez szkołę działań w związku z nadaniem naszemu Liceum imienia Nauczycieli Tajnego Nauczania stała się myśl: „Czy przyszłości potrzebna jest pamięć?”. Projekt objął wiele inicjatyw, w które zaangażowana była cała społeczność szkolna. Wymienić tu można między innymi: wykłady na lekcjach historii, języka polskiego, godzinach wychowawczych dotyczące tajnego nauczania, przygotowane przez uczniów i nauczycieli na podstawie zbiorów zgromadzonych w bibliotece szkolnej. Podążając „Śladami Nauczycieli Tajnego Nauczania” upamiętniamy dzieje ojczyste, przywracamy pamięć lokalną, pokazujemy historię i tradycje jako istotne dla zrozumienia samego siebie i świata współczesnego. Wzmacniamy więzi regionalne i kształtujemy przywiązanie do „małej ojczyzny”. Promujemy patriotyzm wśród młodzieży i mieszkańców Białegostoku. Integralną częścią wszystkich prowadzonych lekcji była prezentacja wystawy ze Szkolnej Izby Pamięci. Ważnym wydarzeniem stało się również spotkanie w trakcie uroczystości nadania imienia z uczniami tajnych kompletów. W szkole odbywały się warsztaty grafiki wielkoformatowej związane z wykonaniem projektu muralu na ścianie VII Liceum. Uczniowie wykonując swoje prace korzystali z księgozbioru podręcznego z zakresu sztuki. Efektem projektu jest wielofunkcyjna grafika oddająca hołd bohaterskim nauczycielom. Na warsztatach teatralnych uczniowie poszukiwali literatury związanej z tajnym nauczaniem, na bazie której powstawały scenariusze przedstawień. Jedno z nich zostało zaprezentowane podczas uroczystości Święta Szkoły. Na ich użytek biblioteka szkolna posiłkowała się książkami pożyczonymi z bibliotek specjalistycznych, dysponujących znacznie obszerniejszą literaturą – Biblioteka Pedagogiczna. Nauczyciele podejmujący poszczególne zadania korzystali z fachowej literatury zgromadzonej w bibliotece szkolnej dotyczącej nowych metod nauczania.

W tematykę szkolnego projektu doskonale wpisywały się również bezpośrednie działania biblioteki szkolnej.

W ramach obchodów Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych w Bibliotece Szkolnej VII Liceum zorganizowana została wystawa „Wilczym tropem”. Na lekcjach historii przeprowadzone zostały dodatkowo zajęcia, na których nauczyciele polecali uczniom literaturę dotyczącą tematu. W tym celu przygotowałam zestawienie bibliograficzne książek z zakresu literatury pięknej oraz literatury popularnonaukowej. Wszystkie pozycje były prezentowane i wypożyczane użytkownikom biblioteki.

Aby dodatkowo przybliżyć naszym uczniom niewątpliwie trudny temat Żołnierzy Niezłomnych, zaprosiliśmy na spotkanie Pana Jarosława Wasilewskiego – historyka, pracownika Instytutu Pamięi Narodowej, który podjął się trudu omówienia niezakłamanych sylwetek żołnierzy wyklętych w kontekście powojennej historii Polski. Z zainteresowaniem wysłuchaliśmy wykładu i prezentacji dotyczących antykomunistycznej konspiracji niepodległościowej po II wojnie światowej i prób jej zafałszowania. Uczniowie mogli również uczestniczyć w warsztatach pogłębiających wiedzę na temat tych, którzy już w latach 1944 – 1956 przeciwstawili się komunistycznej dyktaturze. Cykl działań w tym zakresie zakończyłam organizacją wyjścia do kina na film: „Historia Roja – czyli w ziemi lepiej słyszać” - pierwszą produkcję poświęconą Żołnierzom Wyklętym.

Ciekawym doświadczeniem było również zorganizowanie w naszej szkole spotkania autorskiego z Panią Dorotą Sokołowską. W dużej mierze udało się doprowadzić je do skutku dzięki współpracy, jaką prowadzi nasza biblioteka z Wojewódzkim Ośrodkiem Animacji Kultury. WOAK wypożyczył nam również i umożliwił prezentację wystawy fotografii Joanny Żamojdy do

książki Pani Sokołowskiej „Dźwiękoczułość”.

Bardzo zaciekał mnie temat poetyckich reportaży. Dodatkowo, klimat „...opowieści o ludziach ważnych, mistrzach, wizjonerach, o ludziach zapomnianych bądź popadających w niepamięć” doskonale wpisał się w realizowany w szkole projekt edukacyjny: „Przyszłości potrzebna jest pamięć”.

Chcąc zmobilizować do działania jak najwięcej uczniów, w bibliotece rozpoczęliśmy akcję głośnego czytania wybranych fragmentów książki. Lektura okazała się interesująca, ponieważ opisani w niej ludzie i wydarzenia dotyczą bezpośrednio przestrzeni Białegostoku, wspomnień z nim związanych i jego historii. Nauczyciele języka polskiego przeprowadzili lekcje dotyczące sztuki pisanie reportażu. Uczniowie klas dziennikarskich przygotowali się do wywiadu, który został przeprowadzony z zaproszonym gościem w trakcie spotkania. Warto wspomnieć, że uczestniczyli w nim nie tylko uczniowie naszej szkoły, ale również zaproszone delegacje z białostockich liceów i techników.

Opracowała:
mgr Jowita Chomiczewska